

ЧРЕЗ
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД
ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ
ДО
СОФИЙСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД
Отн: гр.д. №6614/17г. I-16 с-в СГС

ЧАСТНА ЖАЛБА

от

Неформална група „Чист въздух“, Представители
на колектива по гр.д. №6614/17г. I-16 с-в СГС

чрез

адв. Димо Господинов – САК,

със съдебен адрес: гр. София, пк 1000, ул. „Цар
Шишман“ № 3, ет. 1 – „Господинов и Генчев“

срещу

*Определение от 27.10.2017г. по гр.д. №6614/17г.
I-16 с-в СГС*

Основание: чл.381, ал.4 ГПК

УВАЖАЕМИ АПЕЛАТИВНИ СЪДИИ,

На 10.11.2017-та година получих Определение от 27.10.2017г. по гр.д. №6614/17г. I-16 с-в СГС, с което на основание чл.381, ал.3 ГПК е прекратено производството по заведените от неформална група „Чист въздух“ три колективни иска. Причината – преценката на съдия Маврова, че Представителите на колектива не отговарят по отделно или заедно на изискванията по чл.380, ал.3 вр. чл.381, ал.1 ГПК за възможност сериозно и добросъвестно да се защити увредения колективен интерес и да се поемат разноските по делото.

В законоустановения срок обжалвам пред Вас това Определение, което е неоснователно, необосновано и постановено при съществени нарушения на

процесуалните правила. Разбиранията, също така, заложи в това определение, могат да доведат до отказ от достъп до правосъдие, гарантиран на гражданите от националното, европейското и международното право.

I. Необоснованост:

При преценката на представените по делото доказателства (описани подробно в т.1 in fine от ИМ като процесуални документи) съдът е тълкувал погрешно част от тях, пропуснал е да вземе предвид други и, в крайна сметка, е направил необосновани изводи относно подлежащите на доказване обстоятелства:

1. На първо място, съдът си е изградил погрешни впечатления относно качествата на Представителите на колектива и възможността им сериозно и добросъвестно да водят делото, тъй като е пропуснал да разгледа и обсъди съществени обстоятелства, за които по делото са представени документи:

1) По отношение на „Спаси България“ (известна още като „Спаси София“):

- Обсъдена е квалификацията на председателя, но не и останалите участници в УС на Фондацията;
- Не е обсъдено обстоятелството относно обществената популярност на неформалната местна структура на „Спаси България“ - Спаси София, която дори не се споменава. Представени са доказателства, че Фондацията просто е юридическото лице, което стои зад популярната неформална група;
- Не са обсъдени доказателствата за активната й дейност по темата чист въздух в София. Медиите признават значимостта им като обществен фактор, което си личи от представените копия от медийни публикации.

2) По отношение на „Асоциация диабет тип 2“:

- Не е обсъдено обстоятелството, че лицата, които Асоциацията представлява – болните от диабет тип 2, всъщност са увредени или поне застрашени от мръсния въздух на територията на Столична община („СО“);
- Пропуснато е да се обсъди участието на Асоциацията в обединение, чиято цел е борба срещу замърсяването на въздуха, както и действията в тази насока;

3) Относно Сдружение „Център за независим живот“ („ЦНЖ“):

- Не е обсъдено обстоятелството, че хората с увреждане са едни от най-засегнатите от замърсяването на въздуха. Кое то прави целите на организацията – да защитава интересите на тези групи хора в унисон с предмета на колективните иски по процесното дело;

4) Относно Сдружение „За Земята – достъп до правосъдие“ („ЗЗДП“):

- Не е обсъден опитът на ЗЗДП по дела с екологичен характер, които са посочени в исковата молба;
- Не са обсъдени и доказателствата за връзката между ЗЗДП и Сдружение „За Земята“ – едно от най-авторитетните екологични сдружения в

страната с активна дейност от 1995 г. Вярно е, че формална свързаност между двете ЮЛНЦ няма, но представяме достатъчно доказателства, че реална такава има. Просто ЗЗДП е подразделение на За Земята, което се занимава с процесуално представителство по предимно екологични дела;

5) Относно физическите лица – адвокати, представители на колектива:

- Основното, което се обсъжда е датата на вписване на всеки от тях като адвокат, но не и юридическият им стаж, опит и експертиза, за които са представени доказателства;

- Не се обсъжда фактът, че адв. Христов е два пъти доктор по право на ЕС и преподавател по тази дисциплина в СУ „Св. Климент Охридски“ и други висши учебни заведения. Както и че е член на УС на „Българската асоциация по европейско право“;

- Не се обсъжда и специализацията на адв. Велов по европейско право, както и неговият опит по екологични дела, по които е бил процесуален представител.

2. Също така, съдът необосновано и неправилно е разтълкувал представените доказателства относно възможностите на Представителите на колектива да понесат тежестта на разноските:

1) Буди недоумение създението на съда относно представените финансови отчети на ЦНЖ. Според съдия Маврова, „в графа сума на актива и сума на пасива, за текущата и предходната година са посочени едни и същи суми“, от което се прави извод, че липсват свободни парични средства:

- Очевидно не става въпрос за съвпадение между сумата на актива за 2015 и сумата на актива за предходната година – 2014-та (съответно и за пасива), което да породи някакви съмнения относно добросъвестността на съставяне на представените отчети. Тези суми се различават значително, като за 2015-та е 905 хил. лв., а за 2014-та – 154;

- Остава единствено съдия Маврова да е счела за проблематично **равенството между сумата на актива и сумата на пасива** за 2015, съответно за предходната 2014-та година. Разбираемо е съдът да не е подготвен по счетоводство и да не знае, че сумите на актива и пасива по дефиниция винаги са равни, което не значи обаче липса на имущество или парични средства.

- В същия този баланс за 2015-та година, заверен от регистриран одитор – Мария Димитрова, са посочени парични средства - 110 хил. лв. в безсрочни депозити (сметки). Те са актив и те са там – в имуществото на ЦНЖ;

- Категорично, изводът на съдия Маврова по отношение на баланса на ЦНЖ за 2015-та и преценката на неговата стойност като доказателство за възможността на представителите на колектива да поемат разноските по делото е необоснован и неправилен;

- Същото се отнася и за отчета за приходите и разходите на ЦНЖ за 2015-та година. Сдружението е такова с нестопанска цел и в обществена полза,

поради което е съвсем нормално да разходва всичко или почти всичко, което генерира като приходи през съответната година. Това не означава, че не може да задели за евентуални разноски по процесното дело;

2) Напълно необоснован и базиран изцяло на произволни предположения изводът на съда, че представителите на колектива от фондация „Спаси България“ имат разходи за офиси, трудови възнаграждения и т.н. Те нямат такива, работят напълно на доброволни начала, което е видно и от CV-то на председателя – Христо Илиев;

3) Не е обсъдено и обстоятелството, че физически лица – представители на колектива, отговарят с личното си имущество за разноските по делото;

4) Не е обсъден въобще планът на представителите на колектива за публична кампания по събиране на дарения за поемането на разноските, както и опитът им в такива инициативи;

3. В заключение може да се каже, че заключението на съда по отношение на възможностите на Представителите на колектива да водят сериозно и добросъвестно делото и да понесат разноските е базирано на непълна и неточна преценка на доказателствата и необосновани изводи за фактите по делото. От там и оспорваният акт е неправилен, поради необоснованост.

II. Съществени процесуални нарушения:

Твърдим, че първоинстанционният съд не ни даде указания за отстраняване на евентуално допуснатите нередовности или за поправка на порочни процесуални действия, по-общо казано. Дадените по делото бланкетни разпореждания за „липса на доказателства“ не считаме, че са достатъчно ясни и конкретни, за да изпълнят функцията на служебно напътстване, което съдът е длъжен да ни окаже. Това е съществено процесуално нарушение, накърнило значително процесуалното ни право на защита по процесното дело:

1. Считаме, че съдът неправилно счита, че не трябва да даде указания на колектива за отстраняване на нередовности или за представяне на допълнителни доказателства в производството по чл.381, ал.1 ГПК:

1) Въпросът за способността на представителите на колектива да защитят сериозно и добросъвестно колективния интерес в светлината на чл.380, ал.3 и 381, ал.1 ГПК определено е въпрос по допустимостта. Задължението за предоставяне на доказателства по чл.380, ал.3 ГПК може да се приеме за аналогично или съответно на изискванията за редовност на исковата молба по чл.127, ал.1 и 128 ГПК. Следователно, за тази допустимост/редовност съдът дължи предварителна служебна проверка¹ - съответна на тази по чл.129 ГПК²;

¹ Така Определение № 571 от 4.03.2012 г. на САС по в. гр. д. № 593/2012 г.

² Определение № 519/06.07.2011 г., по ч. търг. д. № 174/2011 г., на I т. о. ВКС, постановено по реда на чл. 274, ал.3 ГПК

2) Така, производството по чл.381, ал.1 вр. 380,ал.3 ГПК би следвало да преминава в условията на засилено служебно начало (чл.7, ал.1 ГПК), като съдът да дава указания на страните, ако от преценката на процесуалните им изявления (вкл. самата ИМ) следва извод за нередовност/недопустимост на исковата молба. Порочните процесуални действия на страните са поправими по принцип и стават непоправими тогава, когато не са поправени в даден от съда 7-дневен срок - чл.101, ал.2 ГПК³⁴;

3) Не можем да приемем обаче, че бланкетното Разпореждане от 16.06.2017г. по делото „да се представят доказателства за възможността да защитят увредения колективен интерес“, представлява указания за отстраняване на нередовност:

- Първо, то е подвеждащо. От буквалното тълкуване на текста на разпореждането, следва, че не сме представили въобще доказателства. Поради неяснотата на този акт с молбата си до съда от 26.06.2017г. сме указали на съда, че по делото има 2 папки с доказателства по чл.380, ал.3, с копия за Ответника, както и че ако нещо конкретно липсва или е нередовно, молим да ни бъде показано;
- По-конкретни указания не последваха. Отговорът на съда беше насрочване с разпореждане от 14.7.2017 на осз по чл.381, ал.2 ГПК, на което да докажем посочените обстоятелства и изисквания. Заседанието бе отменено от съдия Маврова с определението, предмет на тази жалба;
- Указанията на съда, би следвало да са много по-конкретни и ясни от тези, които получихме, за да ги считаме за указания въобще. Също така, те трябва да съдържат и предложение за правна помощ – по арг. от чл.129, ал.1. Обстоятелството, че не получихме адекватна служебна помощ от съда, рефлектира върху крайния акт – обжалваното в момента определение за прекратяване на делото, и го опорочава съществено⁵.

4) Така, например, съдът можеше да ни даде следните по-конкретни указания:

- „Представете доказателства, че разполагате с парични средства в наличност в размер на, например – 10 000 лв.“, на колкото евентуално може да се оцени предварително размера на разноските. Или: „Разтълкувайте обстоятелството, че пасива и актива във финансовите отчети на ЦНЖ са равни“;
- „Представете доказателства, че разполагате с експертен ресурс в областта на екологията, химията, климатологията и т.н. или дайте своето

³ Така Решение № 280 от 30.09.2012 г. на ВКС по гр. д. № 2359/2013 г., IV г. о., ГК

⁴ Така и Сталев, Ж. и Мингова, А. – Българско гражданско процесуално право, Сиела, 2012, София, стр. 499 и сл.

⁵ Така Определение № 1201 от 6.04.2017 г. на САС по в. гр. д. № 1338/2017 г.

становище дали въобще тези сфери на познанието имат пресечна точка с предмета на исковите Ви.;

- „Представете още доказателства за твърдения опит по колективни дела“;
 - „Представете още доказателства за това, каква е връзката между че ЗЗДП и „За Земята“ и как ЗЗДП смята да покрие разходи по или че „Спаси София“ е местна структура на „Спаси България“;
2. Ако СГС ни беше дал по-конкретни или допълнителни указания, можеше да представим доказателства за (прилагаме част от тях за сведение на съда):
- 1) Това, че с нас работят експерти, както по екологично право, така и по колективни иски, като те просто не са писани като представители на колектива (док.1) и (док.2);
 - 2) „Спаси България“ чрез неформалната си местна структура „Спаси София“ участва в редица експертни съвети към структурите и по покана на самия Ответник, свързани с градоустройство (док.3). А градоустройството е много по-свързано с предмета на заведените колективни иски, отколкото химичните изследвания или изследванията на въздуха;
 - 3) „Спаси София“ са пращали становища до СО относно проекта за Програма за КАВ за 2015-2020г. (док.4), а в качеството си на участници в неформалната група „София – Зелена столица“ са получили покана да участват в общественото обсъждане на същата програма. Т.е. – самият Ответник е признал тяхната значимост по темата!;
 - 4) Актуализирани данни за финансовото състояние на представителите на колектива, от които е видно повишаването на наличните свободни средства (док.5 и док.6). Както и договор за заем, с който „За Земята“ предоставя парични средства на ЗЗДП, ако бъде загубено процесното дело (док.7)
 - 5) Решението, с което ЗЗДП осъжда Изпълнителна агенция по околна среда („ИАОС“) за предоставяне на данните от автоматизираната информационна система на Столична община за качеството на атмосферния въздух за период от четири години /2013-2016/ (док.8);
 - 6) Доказателства за спечелено от адв. Господинов дело срещу Центъра за градска мобилност („ЦГМ“) относно отказ за предоставяне на данни за трафика на градския транспорт в София (док.9);
 - 7) Създаването на уебсайт на група „Чист въздух“, посветен на инициативата за колективен иск (док.10) и откриването на дарителска сметка, предназначена да събира дарения за поемане на разноските по делото, като първа стъпка от плана на Представителите на колектива, описан в т.1, 4. от Исковата молба (док.11);
 - 8) И много други, все свързани с обстоятелства, които са от значение за преценката на възможността на представителите на колектива да водят сериозно и добросъвестно делото и да отговарят за разноски.

3. Най-накрая трябва да си дадем сметка каква е целта на производството по чл.381, ал.1 вр. чл.380, ал.3 вр. чл.129 ГПК. Според нас, тя е да се установи истината за представителите на колектива и дали те притежават необходимите качества за водене на делото, като съдът служебно съдейства за намирането ѝ. Целта не може да бъде просто формална проверка на това, което е сложено първоначално между кориците на делото и на тази база да се търси неговото прекратяване. Доводите ни са следните:

1) Характерът на производствата по гл. 33 ГПК предполага много повече служебно начало, отколкото диспозитивно и концентрационно начало. Това е продиктувано от интензитета на засегнатият обществен интерес, който се простира по-далеч от личностите на страните по делото и с това се различава от типичния граждански процес. Служебното начало е видно, както от самата процедура по чл.380, ал.3 вр. 381, ал.1 ГПК, така и от възможността за свободен диспозитив на съда по чл.385, привременните мерки и т.н.;

2) По-конкретно, по отношение на спора за участието на съда при преценката на сериозността на ищците, законодателят е отчел обществената значимост на производствата по гл.33 от ГПК и е предвидил и възможност за изслушване на представителите на колектива в о.с.з., ако има такава необходимост. Това е достатъчно показателно за целта на производството по чл.380, ал.3 вр. 381, ал.1 ГПК – да се установи истината, с помощта на съда;

3) В производството по колективни искиове няма формални изисквания и типизирани изявления, които да обосноват една практика без даване на указания, при което нередовностите в процесуалните изявления водят до непоправимата им порочност. Така е, например, при заповедното производство, което е от коренно различен характер;

4) Нещо повече, към настоящият момент липсва, както достатъчно утвърдена или задължителна практика по колективни искиове в съда, така и достатъчно разбиране на този инструмент в обществото, което да позволява повече диспозитивно и концентрационно начало при гледането на съответните искиове.

4. В заключение, твърдим, че съдът не е изпълнил задължението си да даде указания за отстраняване на евентуалните нередовности, свързани с доказването на способността на представителите на колектива сериозно и добросъвестно да защитят колективния интерес и да поемат разноските. Съдът неправилно е приел, че такива указания не се дължат, защото липсата им накърнява правото на защита, както на ищците, така и на ответника. Аргументът, че указания не се дължат, защото част от представителите на колектива са адвокати, е несериозен.

III. Неправилно приложение на чл.381, ал.1 ГПК:

Алтернативно, ако САС прецени, че указания не се дължат и СГС правилно е преминал към произнасяне по същество относно способността на

представителите на колектива сериозно и добросъвестно да водят делото, считам, че тогава тълкуването на СГС за съдържанието на понятието „сериозност и добросъвестност“, както и по отношение на възможностите на представителите на колектива за поемане на разноски противоречи на целта и съдържанието на закона:

1. На първо място, считам, че сме представили премного доказателства (вж. т. I от ИМ), които показват, че представителите на колектива:

1) Са неформална група, в която участват организации с нестопанска цел, защитаващи последователно интересите на групи хора или на колектива по делото, пряко засегнати от нарушенията на Столична община, предмет на настоящото производство:

- Въпросите на градоустройството (транспорт, енергетика, инфраструктура), които са в ядрото на нарушенията на Ответника – Спаси София/Спаси България;

- Екологични въпроси и въпроси свързани с достъп до информация и други права на човека – ЗЗДП;

- Правата на хората болни от диабет тип 2 – „Асоциация диабет тип 2“;

- Правата на хората с увреждания – ЦНЖ.

2) Притежават достатъчно капацитет – човешки и организационен, за да проведат докрай и успешно производството по заведените колективни искиове:

- Представителите на НПО са компетентни по съответните теми – предмет на тяхната дейност, независимо, че си изкарват прехраната, работейки нещо различно. Никой не работи „измерване чистотата на въздуха“, освен служителите на ИАОС;

- Адвокатите са компетентни по право на ЕС и екологично законодателство, имат и някакъв опит по колективни искиове;

- За да се изясни на съда дали имат човешки и организационен ресурс да водят сериозно и добросъвестно делото, първо трябва да е ясен предметът на исковите, който е неизпълнение на задължения на Столична община по Европейското законодателство в областта на околната среда. Замерването на въздуха, химико-технологичните изследвания и т.н. са специализирани вторични въпроси, за които има вещи лица;

3) Имат достатъчно свободни финансови средства, с които да посрещнат разноските по делото:

- По представения ГФО на ЦНЖ за 2015-та година е видно, че са налице свободни парични средства в размер на 110 хил. лв., а по този от 2016-та година – 357 хил.;

- По представения ГФО на „Спаси България“ за 2016-та са налични 5 хил. лв., а към 30.10.2017-та – 8 хил. лв.

- Не могат да се правят произволни сметки какви разходи биха имали евентуално представителите на колектива за персонал, офиси и т.н. и дали бюджета им към момента би стигнал за покриването им, ако имат да покриват и разноски. Такива възможности са просто **невъзможни за обективно изчисление** към момента;
- Още по-малко са възможни те, ако нямаме яснота или поне приблизителна оценка колко ще струват разноските по все още незапочналото по същество дело;
- Не трябва да се пренебрегва и представения от представителите на колектива план за кампания за набиране на средства, който е много реалистичен, с оглед високия обществен интерес по темата;
- Евентуалната липса на средства за депозити по поискани експертизи не може да е причина да се прегражда хода на делото, както приема и САС в цитираното от самата съдия Маврова определение⁶

2. На второ място, разбиранията на СГС за съдържанието на понятието „доказателства за възможността на представителите на колектива сериозно и добросъвестно да защитят увредения интерес“, както и да поемат разноските по делото, са твърде широки и не отговарят на разумното тълкуване на волята на законодателя:

1) Не би следвало да се очаква представителите на колектива, защитавайки колективния/обществения интерес, да са самите те тесни специалисти по всички въпроси, предмет на разглежданото дело. Представителите на колектива са процесуален изразител/субституент на колективния интерес. Тъй както не може да се очаква от колектива като цяло да е специалист по измерване замърсяването на въздуха, за да вижда, че живее във вредна среда, така и това не може да се очаква от неговите представители, които повдигат въпроса за съдебно решаване. За специализираните въпроси се ползва външен ресурс или вещи лица в съдебното производство, на чиято помощ, впрочем, разчита и уважаемият съд;

2) Поставя се и въпросът: Ако се отговори на всички изисквания, които се поставят от съдия Маврова в процесното определение, кой ще има реално възможност за достъп до съд? Кой има дългогодишен професионален опит едновременно по колективни искиове, химико-технологични изследвания, климатология, география, градоустройство, транспорт, европейско право и т.н. и в същото време ще се занимава с нестопанска дейност и ще отделя Pro bono от времето и ресурсите си, за да води колективни искиове за обществени каузи? Ако се спазват много строги критерии за допустимост на представителите на колектива, ще се стигне до там, че този много полезен за гражданското общество инструмент, реално няма да може да бъде ползван;

⁶ Определение № 571 от 4.03.2012 г. на САС по в. гр. д. № 593/2012 г.

3) Съдебната практика до момента е много по-либерална по отношение на допускането на представителите на колектива, като например - по делото на група граждани и НПО срещу община Пловдив и РИОСВ-Пловдив⁷, образувано по искове на няколко адвокати, бизнесмен и 2 правозащитни организации⁸;

3. Накрая, при преценката на строгостта на критериите, които трябва да се възприемат по отношение на представителите на колектива, трябва да се има предвид и специфичния характер на производството по колективни иски:

1) Заинтересованите лица могат да се присъединят по делото със собствени процесуални права, включително да представят доказателства и да отправят доказателствени искания – чл.383, ал.1, т.1 ГПК;

2) Съдът не е обвързан от осъдителния петитум, който представителите на колектива са формулирали – чл.385, ал.4 ГПК;

3) В конкретния случай, делото се радва на обществен отзвук и подлежи на постоянен публичен контрол;

4) Следователно – опасността представителите на колектива фатално да злоупотребят с процесуалните си права е понижена значително. Правя тази бележка по принцип, тъй като по изложените по-горе доводи става ясно, че Представителите на колектива по процесното дело очевидно нямат намерение да водят недобросъвестно процесното дело. Преценката за което би следвало и да е основната задача на проверката по чл.381, ал.1 ГПК.

IV. Нарушение на правото на достъп до правосъдие:

Евентуалното налагане на твърде строги и формалистични критерии за допускане на колективни иски, особено такива с предмет правото на чист въздух, представлява нарушение на правото на ЕС, на чл.6 от ЕКПЧОС, както и нарушение на правото на достъп до правосъдие по Орхуската конвенция⁹:

1. Правото на ЕС признава и гарантира на всеки гражданин на съюза, т.нар. „Право на чист въздух“, а националното законодателство трябва да предвижда възможност и ред за индивидуална и колективна съдебна защита на това право:

1) Към настоящият момент правото на чист въздух е концентрирано около 1 основен нормативен акт - приетата през 2008-ма година „Директива за качествен въздух“¹⁰, която компилира и усъвършенства съществуващите до момента няколко акта по темата. Тя предвижда редица задължения, свързани с оценката и управлението на качеството на атмосферния въздух

⁷ Гр. д. № 24/2013 г. по описа на ОС – Смолян, в. гр. д. № 239/2016 г. по описа на АС – В. Търново, към настоящия момент висящо пред ВКС – гр.д. 2584/17 г., III г.о

⁸ Асоциацията за европейска интеграция и права на човека, сдружението на предприемачи "Бизнес експертен съвет", адвокатите Михаил Екимджиев, Катина Бончева и Емилия Недева, независимият общински съветник и бизнесмен Любозар Фратев

¹⁰ Директива 2008/50/ЕС от 21 май 2008 год. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа

които държавите-членки изпълняват чрез своите органи на публична власт – централни и местни (в т.ч. и общини, в т.ч. и съда). Задълженията на България, които по силата на ЗЧАВ са възложени на съответните общински власти (в случая – СО) са предмет на настоящите колективни иски;

2) Съдебната практика на СЕС приема, че Правото на ЕС в областта на качеството на атмосферния въздух (КАВ) предвижда не само вътрешноевропейски публични задължения между държавите и ЕК, но самостоятелни права на гражданите, техни притезания, насочени към насрещно задължен публичен субект¹¹. Съдът признава, също така, правото на гражданите да оспорват неприемането или неефективността на приетите от съответните публични власти Програми за КАВ¹²;

3) „Правото на чист въздух“ с това си съдържание трябва да може да се упражни по съдебен ред, съответно да получи съдебна защита от съответните национални органи по правоприлагане чрез „пряк иск“¹³. Задължен субект в това отношение е и българският съд – чл.2 ГПК.

2. Съгласно действащото българско право и наложената от системата на съдилищата практика, колективните иски по гл.33 ГПК са единственото ефективно средство за защита на увреден колективен интерес, свързан с чистия въздух:

1) Административното съдопроизводство е неприложимо, поради съществуващата концепция, че обжалваният съответен акт или действие/бездействие на администрацията трябва да има правен интерес, който е пряк и личен¹⁴. Програми за КАВ (предмет на процесните иски) са на практика необжалваеми по административен ред, тъй като се приемат за „вътрешноевропейски акт“¹⁵;

2) Т.е. засегнати колективни интереси, каквито по своето естество са тези, свързани с чистия въздух, който всички дишаме, на практика няма как да се защитят по друг ред, освен по реда на гл.33 ГПК¹⁶;

3. Успешното провеждане на колективни иски е изключително значима предпоставка за осъществяване и на индивидуалната защита на правото на чист въздух:

¹¹ Решение на Съда от 30.05.1991г. Commission v Germany, ECR-I: 2626, C-59/89

¹² Решение на Съда (втори състав) от 25.07.2008 г. Janecek v Freistaat Bayern, C-237/07, EU:C:2008:447

¹³ Пак Решение по дело C-59/89

¹⁴ Решение № 739 от 21.01.2014 г. на ВАС по адм. д. № 9626/2013 г., VII о.

¹⁵ Определение №13138 от 03.11.2017г. на ВАС по адм.д. №12064/2017г., IV о., докладчик съдията Красимир Кънчев

¹⁶ Тази констатация прави и Пловдивския апелативен съд в Определение №416 от 17.07. 2015 година на ПАС по ч.гр. №354/2015 по делото на група граждани срещу община Пловдив и РИОСВ – Пловдив за наднорменото замърсяване

- 1) Все пак, правото на чист въздух има и индивидуално измерение. Индивидуални претенции могат да възникнат, например, на деликтно основание. Ако някое физическо лице претърпи увреждане в следствие на замърсен въздух, противоправно причинен от действията на административен орган или частно лице;
- 2) При такъв случай, индивидуално увреденият има достъп до съд по реда на ЗОДОВ или ГПК, но усилията за доказване на противоправното поведение остават също толкова тежки, колкото и в колективното производство. С тази разлика, че всеки увреден трябва да доказва наново тезата си;
- 3) Това прави на практика неприложимо индивидуалното право на чист въздух, ако не е проведено преди това успешно установяване на противоправното поведение на виновните лица по колективен ред. Едва след това, увреденото лице да може да се ползва от СПН по силата на чл.386, ал.1 ГПК.
4. Строгите критерии за достъп до правосъдие са нарушение на Орхуската конвенция, по която и България, и ЕС са страна¹⁷:
 - 1) Т.нар. „Трета колона“ на Орхуската конвенция предвижда право на достъп до правосъдие тогава, когато е нарушено право, свързано с околната среда. Съгласно, чл. 9, ал.2 от Конвенцията, всяка достатъчно заинтересована страна трябва да може да оспорва пред съд актове, действия или бездействия, с които се нарушават екологични права;
 - 2) Съгласно чл.2, ал.5 от Конвенцията пък, „заинтересовани“ са тези, които са засегнати или могат да бъдат засегнати от евентуално решение (вкл. действие и бездействие), свързано с околната среда;
 - 3) Конкретно за процесния случай, считам, че разбиранията на СГС за понятието „сериозност и добросъвестност“ са прекомерно стеснени. Не се отчита обстоятелството, че всеки един от представителите на колектива е доказал, че представлява интереси, които са засегнати от твърдените нарушения на СО, а адвокатите са лично засегнати като живущи в гр. София;
5. Чл. 6 на ЕКЗПЧ установява правото на справедлив съдебен процес. Съгласно практиката на Съда за защита правата на човека прекомерният формализъм в тълкуването на процедурните правила може да лиши страните в процеса от правото им на достъп до правосъдие¹⁸. В конкретния случай, твърде формалното тълкуването на правилото на чл. 380, ал. 3 ГПК на практика лишава колектива от възможността да защити интереса си пред съд. Както подробно посочихме в жалбата по-горе, по-делото са представени многобройни доказателства, от които е видно, че представителите на

¹⁷ Конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда („Орхуска конвенция“) - Ратифицирана със закон, приет от 39-о НС на 2.10.2003 г. - ДВ, бр. 91 от 14.10.2003 г

¹⁸ Дело *Poirot v. France*, No. 29938/07 и Дело *Maširević v. Serbia*, No. 30671/08

колектива разполагат с експертиза, познания, опит и финансов ресурс, за да водят дело по заведения иск. Формалистичният подход на СГС при тълкуването на представените доказателства нарушава правото на справедлив съдебен процес и противоречи на ЕКЗПЧ и Орхуската конвенция.

б. В обобщение, тъй като колективните иски по ГПК са единственото средство за ефективна защита срещу нарушения на правото на чист въздух, от което са засегнати милиони граждани, не следва да се изисква представителите на колектива да са тесни специалисти във всяка сфера на познанието, която е включена в предмета на делото. Или да имат стотици хиляди левове и банкови гаранции, за да могат да упражнят единственото си достъпно средство в защита на екологични права.

в. Евентуално, ако в краен случай съдът прецени, че представителите на колектива не са достатъчно сериозни и добросъвестни, за да водят някой от заведените три иски, моля да допуснете за разглеждане останалите.

ИСКАНЕ:

Въз основа на горното, моля да отмените Определение от 27.10.2017г. по гр.д. №6614/17г. на I-16 с-в СГС и да го върнете с указание за приложението на процесуалния закон или алтернативно - да постановите определението, с което установявате, че Представителите на колектива на изискванията по чл.381, ал.1 ГПК и да допуснете разглеждането на делото по същество, като го върнете на СГС за продължаване на процесуалните действия по него.

ДОКАЗАТЕЛСТВА:

Моля да имате предвид следните доказателства, които могат да бъдат приети, ако ни се дадат указания за отстраняване на нередовности по чл.381, ал.1 вр. чл.129 ГПК:

1. Справка относно адв. Александър Коджабашев, пълномощно по настоящото дело и декларация за приемане на процесуално представителство (**Доказателство № 1**);
2. Протокол от съдебно заседание, по което адв. Стефанова е процесуален представител, пълномощно по настоящото дело и декларация за приемане на процесуално представителство (**Доказателство № 2**);
3. 11 броя заповеди на Столична община за назначаване на заседания на специализирания състав на Общинския експертен съвет по устройство на територията, 1 брой писмо от Столична община до „Спаси София“, извадка от уебсайта на гражданска

- инициатива „София - Зелена столица“, 1 брой покана за дискуссионен форум (Доказателство № 3);
4. Становище на „Спаси София“ относно Програмата за управление на качеството на атмосферния въздух на Столична община за периода 2015-2020 година (Доказателство № 4)
 5. Междинен финансов отчет, съдържащ отчет за приходите и разходите, отчет за паричните потоци и баланс Фондация „Спаси България“ към 31.10.2017 г. (Доказателство № 5);
 6. Счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за паричните потоци и отчет за собствения капитал на Сдружение „Център за независим живот“ (Доказателство № 6);
 7. Договор за заем между „За Земята“ и ЗЗДП (Доказателство № 7);
 8. Решение №5086/01.08.2017 г. по описа на АССГ, 56 с-в (Доказателство №8);
 9. Решение №6146/31.10.2017 г. по описа на АССГ, 28 с-в (Доказателство № 9)
 10. Извадка от уебсайта на група „Чист въздух“ (Доказателство № 10)
 11. Извадка от дарителската секция на група „Чист въздух“ (Доказателство № 11)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Доказателство за платена държавна такса

С уважение:

адв. Димо Господинов